

Handl.: Simret Goitom
Mottagare: Regeringskansliet
Ref.: I2019/02319/D

Yttrande
2019-12-06
Dnr: 2019-7.5.2-0011

Remiss av Promemoria: Genomförande av direktivet om inrättande av en kodex för elektronisk kommunikation

Betänkandet föranleder följande synpunkter från Inspektionen för strategiska produkter (ISP).

I avsnitt 12.6 i promemorian behandlas åtgärder mot störningar. I dagsläget regleras detta i 3 kap. 14 § lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation. Enligt andra stycket i bestämmelsen får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om förbud mot att inneha elektriska eller elektroniska anläggningar som inte omfattas av första stycket och som, utan att vara radioanläggningar, är avsedda att sända radiovågor. Enligt promemorian avser denna typ av anläggningar främst s.k. störsändare. Det föreslås att bestämmelserna i 3 kap. 14 § lagen om elektronisk kommunikation, med undantag för regeringens delegeringsrätt, ska föras över till den nya lagen.

I 14 § förordningen (2003:396) om elektronisk kommunikation föreskrivs ett generellt förbud mot att inneha sådana anläggningar. Enligt andra stycket i bestämmelsen gäller förbudet dock inte sådana anläggningar som behövs i verksamhet som bedrivs av bl.a. Försvarmakten, Försvarets radioanstalt, Försvarets materielverk, Polismyndigheten och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Denna bestämmelse möjliggör dessa myndigheters innehav av störsändare. Enligt författningstexten torde inte myndigheternas leverantörer i försvarsindustrin (som även kan inneha sådan utrustning för försäljning till utländska aktörer) omfattas av undantagsbestämmelsen.

Störsändare som utgör motmedelsutrustning för radarutrustning eller som annars utformats särskilt för militär användning utgör krigsmateriel. Vad som utgör krigsmateriel anges i del A i bilagan till förordningen (1992: 1303) om krigsmateriel, den s.k. krigsmaterielförteckningen. Störutrustning kan vara krigsmateriel som motmedelutrustning för radarutrustning vilket är klassificerat som krigsmateriel enligt I:vILS a) i krigsmaterielförteckningen.

Vidare utgör elektronisk utrustning som utformats särskilt för militär användning krigsmateriel enligt I:vIL11 a) i krigsmaterielförteckningen. Detta innefattar bl.a. störutrustning. Slutligen utgör störutrustning för globala system för satellitnavigering (GNSS) krigsmateriel enligt ML11 b).

Verksamhet rörande krigsmateriel regleras i lagen (1992: 1300) om krigsmateriel, som är en förbudslagstiftning. För att få bedriva verksamhet avseende tillverkning eller tillhandahållande av krigsmateriel krävs tillstånd enligt 3 eller 4 § lagen om krigsmateriel. Tillstånd för tillverkning och tillhandahållande av krigsmateriel söks

hos ISP. För att beviljas tillstånd enligt lagen krävs att det finns säkerhets- eller försvarspolitiska skäl för det och att det inte strider mot Sveriges internationella förpliktelser eller Sveriges utrikespolitik i övrigt. Detta innebär att bedömningen till stor del tar hänsyn till om en sökande av tillstånd har verksamhet som försörjer svenska myndigheter med försvars- eller säkerhetspolitiska uppdrag med krigsmateriel. I dag tillverkar och tillhandahåller svensk försvarsindustri störsändare för bl.a. JAS 39 Gripen.

Den aktuella promemorian har inte föreslagit förändringar i förordningen om elektronisk kommunikation. ISP anser det dock angeläget att förtydliga att störsändare är reglerade även i lagen om krigsmateriel samt att påtala att leverantörskedjan är nödvändig för att täcka de försörjningsbehov som finns vid de svenska myndigheter som är undantagna att inneha störsändare. Som konstaterats ovan torde inte svensk försvarsindustri - oavsett om försäljning sker inom landet till de nämnda myndigheterna eller till utländsk myndighet - omfattas av undantaget till förbudet i 14 § andra stycket förordningen om elektronisk kommunikation. Det kan noteras att detta torde vara diskriminerande för svensk försvarsindustri då de svenska myndigheter som vill förvärva och inneha störsändare - om svensk försvarsindustri inte ges en tydlig rätt att inneha störsändare - endast kan vända sig till utländsk försvarsindustri för inköp, reparation och underhåll av sådana störsändare.

Med anledning av att svensk försvarsindustri inte torde vara undantaget förbudet att inneha störsändare bör det övervägas om denna typ av verksamhet bör undantas förbudet i 14 § förordningen om elektronisk kommunikation. Med anledning av att prövningen av ärenden enligt lagen om krigsmateriel är särskilt inriktad mot att täcka det svenska behovet av krigsmateriel kan ett alternativ vara att i förordningen föreskriva att sådana verksamheter som har meddelats tillstånd att tillverka eller tillhandahålla störsändare som utgör krigsmateriel enligt 3 eller 4 § lagen om krigsmateriel undantas från förbudet att inneha sådana störsändare (jfr undantaget från tillståndskrav enligt 2 kap. 1 § fjärde stycket vapenlagen [1996:67] för den som har verksamhet som omfattas av tillstånd enligt 3 eller 4 § lagen om krigsmateriel).

ISP har, utifrån de aspekter myndigheten har att beakta, i övrigt ingen erinran mot förslagen i promemorian.

Carl Johan Wieslander
Vikarierande generaldirektör

Vikarierande generaldirektören Carl Johan Wieslander har beslutat detta remissvar. Verksjuristen Simret Goitom har varit föredragande.